

Det kimer

nu

Dan Turèll (1979)

Så er det jul igen, det nytter ikke at nægte det. Vinduesdekorationer for et uhyggeligt beløb er stillet til skue i de dertil indrettede stormagasinvinduer, nisser pyntes og vaskes med vanlig omhu, stearinlysene kommer igen til ære og værdighed, de handlende ophænger guirlander i de ellers så ædrueligt udseende lygtepæle, og ude på landet er store voksne mennesker i fuld gang med at tage livet af tilstrækkelig mange grantræer, for at de om få uger kan stå i diverse dagligstuer og se aldeles idiotiske ud endnu et par uger før de ender i baggården som alt andet husholdningsaffald – et imponerende verdensfjernt resource-spild.

Nej, der er intet at gøre, mine damer og herrer. Det kimer nu til julefest fordi et barn er født i Betlehem i voldsom trængsel og alarm. Og som sædvanlig er alle tegnene der mindst en måned for tidligt: Den ulidelige „Nøddebo Præstegaard” for Gud véd hvilken gang, det ene forbandede julehæfte efter det andet med de mest ubehjælpelige og ulæselige historier til gavn for de bedst mulige formål, „og det er jo kun jul én gang om året“.

Snart vil man komme helt ind i jule-trancen. Man vil begynde – som solid dansk sæd og skik foreskriver – med at spise. Man vil arrangere „julefrokoster“, hvis ædle formål er at give de deltagende en mulighed for at forspise og forbøvse sig fuldstændig under højtidsens, kollegialitetens og venskabets velvillige fupmasker. Du Danskes Vej til vom og vé: flæskesteg, leverpostej og sylte. Plus selvfølgelig den efterfølgende fordobling af spritkørslen.

Og allerede nu er butikkerne stopfyldte af venlige og godmodige mennesker der leder efter gaver til hinanden med samme intense alvor som den, hvormed vesterlandske imperialister for historisk sét få år siden byttede glasperler med såkaldte „naturfolk“. Og når alt dette juks endelig er pakket ind og ud (igen et resource-spild af

97

format!) og slæbt frem og tilbage og byttet, og når man endelig har vadet rundt om sit absurde juletræ efter givetvis at have spist for meget og forkert – så er det endelig overstået. En dyb sløvhed sænker sig så pludselig over nationen, en forspist lede, en mat mæthed af *mandler og marcipan, og man bliver enige om, trindt omkring i de tusind hjem*, at det er nu godt det kun er jul den ene gang om året.

Personlig kunne jeg godt tænke mig at skære den årlige jule-frekvens ned med endnu én. Nu har jeg 33 gange oplevet denne tradition, og det er mig plat umuligt – selv med min bedste vilje – at se nogen som helst mening eller skønhed i den. Jeg er ingen udpræget modstander af grantræer i natur-tilstand, men disse patetiske stumper på et pænt tæppe behængt med papirshjerter og konfektknas, de giver mig nærmest nervøse trækninger. Det er både grimt og smagløst.

Tanken om, allerede nu, at næste måned vil hele landet være besat af denne infame pest, julen med al dens slidder og sladder og sin tunge grød af savl og sentimentalitet og sneflimmer og sølvdrys – denne tanke giver mig på forhånd kvalme og lyst til at emigrere midlertidigt til f.eks. et hinduistisk eller muhamedansk land hvor man dog har fred for den slags tøssestreger.

For selvfølgelig er det et ritual at holde jul, en kult, og måske noget nær den sidste kult vi har tilbage i det afritualiserede industri-samfund. Men det er en slap kult, en doyen og uproductiv kult som ikke er værd at holde liv i. Meningen med et ritual er dets fornyende, rensende kraft – og dét gælder ethvert menneskeligt ritual, fra en indianer-illdanc til en seriøs salmesang i ethvert trossamfund. Det gælder derimod ikke den bastardskifting ved navn jul, som hvert eneste år med samme infame præcision lægger sin klamme dyne over hele landet. Gid Fanden var stærk nok til bare at afskaffe skidtet!

Men nej, den dag julen bliver afskaffet i Danmark, først dén dag er revolutionen for alvor en kendsgerning. Intet er så stærkt som sådan en tradition, og intet vil kunne rukke den. Og selv de mest rebelske gemytter i dagens Danmark har garanteret allerede overfyldt kalenderen med aftaler om julefrokoster.

Shit! I sommer, der jo ikke var meget sommer, mødte jeg under et ophold på Falster en lille dreng der hed Rasmus. Rasmus var omkring fem år og fuld af gode ideer. Da vi voksne i nærheden gang på gang havde brokket os og bandet over Solens uelskværdige og tilbørlige tilsidesættelse af den danske sommers krav, fik Rasmus en idé. Han fortalte os, at det var ham der havde fanget Solen, faktisk havde han

rent ud sagt fanget Solen i en brændekasse inde i pejsestuen. Det var ikke givet han kunne slippe den ud, det var heller ikke sikkert den *gad* gå ud, måske var den lidt syg og trængte til at hvile sig – men han skulle i hvert fald nok tale med den om det. Han lod forstå, at Solen sikkert ville være mere modtagelig over for hans argumenter, hvis han f.eks. gik hen til den med en is i hånden.

Rasmus holdt dét nummer kørende i flere dage og udbyggede sin historie fra dag til dag, samtidig med at han regelmæssigt fortalte os nyt om Solens befindende. Imidlertid fik han, som man vil huske, den ikke frem for alvor alligevel.

Sørgeligt nok. Men hvis han, eller en anden, kunne lave det samme nummer med julen, så melder jeg mig gerne som en af dem der i den anledning glad giver en is.

Arbejdsforslag

1 a. Hvad mener Dan Turéll om julen? Giv eksempler fra teksten.

b. Hvad mener du om julen? Be- grund dit svar.

2 Undersøg hvilken indstilling folk i almindelighed har til jul.

Lav et interview med forskellige mennesker, tilfældige du møder på gaden, eller nogle der er udvalgt på forhånd.

Du kan evt. optage interviewene på båndoptager.

Før interviewet skal du grundigt overveje og forberede hvilke spørgs- mål, der skal stilles.

Nogle af Dan Turélls synspunkter kan måske ændres til spørgsmål.

Forslag til læsning

Thøger Birkeland: Ned med julen.
Novellen kan findes i antologien *Ik- ke blot ved juletid*.